

Eftirlit – Vanmerkt efnavara

Dagsetning	21. janúar 2019
Fyrirtæki	Samkaup hf. - höfuðstöðvar
Heimilisfang	Krossmóa 4, 260 Reykjanesbæ
Kennitala	5712983769
Starfsemi	Heildsala, smásala
Tengiliður fyrirtækis	
Eftirlitsstaður	Nettó Granda
Fulltrúi fyrirtækis á vettvangi	
Tegund eftirlits	Eftirlit í kjölfar ábendingar
Fulltrúi Umhverfisstofnunar	Einar Oddsson
Málsnúmer	UST202002-238

SAMANTEKT

Umhverfisstofnun barst ábending um efnavöru, sem uppfyllir ekki tiltekin skilyrði efnalaga nr. 61/2013, hjá Nettó Granda, Reykjavík. Varan var skoðuð með hliðsjón af ákvæðum laganna, reglugerðar nr. 415/2014 um merkingu og umbúðir efna og efnablandna og reglugerðar nr. 300/2014 um þvotta- og hreinsiefni. Varan sem um ræðir er *Ariel A+ Traditional*. Innlendur birgir vörunnar er Samkaup hf.

Skoðun á vörunni leiddi í ljós frávík frá kröfum hvað varðar hættumerkingar á umbúðum hennar að því leyti að skyldubundnar merkingar á íslensku vantaði.

Umhverfisstofnun hefur farið fram á að Samkaup hf. sendi stofnuninni eftirfarandi varðandi vöruna:

- Afrit af íslenskum merkimiða sem er uppfærður skv. reglugerð nr. 415/2014 á þann hátt að merkingarnar standist kröfur reglugerðar (EB) nr. 1272/2008. Jafnframt er gerð krafa um að vörur á sölustöðum verði endurmerktar með réttri merkingu þegar hún liggur fyrir og hefur verið staðfest af Umhverfisstofnun.

Úrbætur sendist Umhverfisstofnun eigi síðar en 17. mars 2020.

MERKING HUGTAKA OG SKAMMSTAFANIR

Merking eftirfarandi hugtaka og skammstafana sem notuð eru í skýrslunni er sem hér segir:

CLP: Reglugerð (EB) nr. 1272/2008 um flokkun, merkingu og pökkun efna og efnablandna sem innleidd er í reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna¹.

Hættuflokkun/flokkun: Flokkun skv. viðeigandi ákvæðum CLP um mat á þeim áhættum sem fylgja notkun tiltekins efnis eða efnablöndu.

UMFANG EFTIRLITS

Umhverfisstofnun barst ábending með myndum af merkingum efnavöru í verslun Nettó Granda, Fiskislóð 3, Reykjavík. Fyrirtækið Samkaup hf. er ábyrgt fyrir markaðsetningu varanna hér á landi.

Vörurnar voru skoðaðar með hliðsjón af því hvort að merkingar þeirra uppfylli kröfur sem gerðar eru til merkinga efna og efnablandna sem tilbúin eru til notkunar skv. 32. gr. efnalaga og reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna sem innleiðir reglugerð (EB) nr. 1272/2008 (CLP).

Vörurnar voru jafnframt skoðaðar með hliðsjón af skilyrðum sem gerðar eru til merkinga þvotta- og hreinsiefna skv. reglugerð nr. 300/2014 um þvotta- og hreinsiefni sem innleiðir reglugerð (EB) nr. 648/2004 með sama nafni.

MERKING

Í 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og 1. kafla III. bóls í CLP eru ákvæði um merkingar efnavara. Af þeim ákvæðum leiðir að birgjar skulu tryggja að efni og efnablöndur sem eru tilbúin til notkunar séu merkt í samræmi við hættuflokkun þeirra. Texti merkinganna er varðar hættusetningar, varnaðarsetningar og viðvörðunarorð skal vera á íslensku með ákveðnum undantekningum sem kveðið er á um í 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 en eiga ekki við um þá vöru sem hér eru til skoðunar.

Eftirfarandi atriði þurfa að koma fram á merkimiða í samræmi við framangreindar kröfur sbr. neðangreindar vísanir í einstök ákvæði CLP:

- Nafn, heimilisfang og símanúmer birgis eða birgja í samræmi við a)-lið 1. mgr. 17. gr. Birgir er skilgreindur sem framleiðandi, innflytjandi, eftirnotandi eða dreifingaraðili sem setur á markað efni, eitt sér eða í blöndu, eða setur blöndu á markað.
- Tilgreint magn efnisins eða blöndunnar í vöru sem er tiltæk almenningi (t.a.m. rúmmál) í samræmi við b)-lið 1. mgr. 17. gr.
- Vörukenni í samræmi við c)-lið 1. mgr. 17. gr. og 18. gr. Vörukenni eru upplýsingar sem gera kleift að bera kennsl á efnið eða blönduna.
 - Í tilfelli efnis: efnaheiti og CAS/EB(EC) númer þess.
 - Í tilfelli blöndu: vöruheiti og heiti allra þeirra efna í blöndunni sem hafa áhrif á flokkun hennar að því er varðar bráð eiturhrif, húðætingu eða alvarlegan augnskaða, stökkbreytandi áhrif á kímfrumur, krabbameinsvaldandi áhrif, eiturhrif á æxlun, næmingu öndunarfæra eða húðnæmingu, sértæk eiturhrif á marklíffæri (SEM) eða ásvelgingarhættu.

¹ Samsett reglugerð nr. 415/2014 á vef Umhverfisstofnunar: <https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/samsett-reglugerd-nr-415-2014.html>

- Hættumerki í samræmi við d)-lið 17. gr. og 19. gr. og töflu 1.3 í lið 1.2.1.4 í I. viðauka.
- Viðvörðunorð (*Varúð* eða *Hætta*) í samræmi við e)-lið 17. gr. og 20. gr.
- Hættusetningarnar í samræmi við f)-lið 17. gr. sbr. 21. gr.
- Varnaðarsetningarnar í samræmi við g)-lið 17. gr. sbr. 22. gr.
- Reitur fyrir viðbótarmerkingar ef við á sbr. 17. gr. og 25. gr.

Fylgja skal töflu 1 varðandi stærð hættumerkinga og rými á umbúðum undir þær.

Tafla 1: Kröfur um lágmarksstærð merkimiða og hættumerkja. Taflan samsvarar töflu 1.3 í lið 1.2.1.4 í I. viðauka við CLP með síðari breytingum.

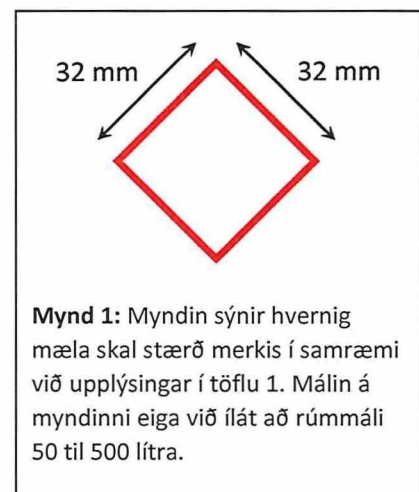
Rúmmál umbúðanna	Stærð merkimiðans (mm)	Stærð hvers hættumerkis (mm)
ekki umfram 3 lítra	a.m.k. 52 × 74, ef unnt er	ekki minna en 10 × 10 a.m.k. 16 × 16, ef unnt er
meira en 3 lítrar en ekki meira en 50 lítrar	a.m.k. 74 × 105	a.m.k. 23 × 23
meira en 50 lítrar en ekki meira en 500 lítrar	a.m.k. 105 × 148	a.m.k. 32 × 32
meira en 500 lítrar	a.m.k. 148 × 210	a.m.k. 46 × 46

ATH: Við mælingu á stærð hættumerkis skal miða við lengd á hliðum merkisins eins og sýnt er á mynd 1 sbr. kafla 4.3.2 í leiðbeiningarriti ECHA um merkingar og umbúðir í samræmi við CLP.²

ÖRYGGISLOK

Ákvæði um barnheld öryggislok er a finna í lið 3.1 í II. viðauka CLP. Skyld er að setja öryggislok á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

- bráð eiturrif - 1. til 3. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H330, H331).
- sértæk áhrif á marklíffæri (SEM) - 1. undirflokkur (H370, H372).
- ásvelgingarhætta - 1. undirflokkur (H304).
- húðæting - 1. undirflokkur (H314).
- Einnig á vörur með metanóli (3% eða meira) eða díklórmetani (1% eða meira).

² Guidance on labelling and packaging in accordance with Regulation (EC) No 1272/2008 á vef ECHA (PDF): https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/clp_labelling_en.pdf/89628d94-573a-4024-86cc-0b4052a74d65

Fylgja skal staðlinum EN ISO 8317 á endurlokanlegar umbúðir og CEN EN 862 á umbúðir sem eru ekki endurlokanlegar þegar nota skal barnheld öryggislok.

ÁÞREIFANLEGAR VIÐVARANIR

Ákvæði um áþreifanlegar viðvaranir er a finna í lið 3.2 í II. viðauka CLP. Skyld er að setja áþreifanlega viðvörðun á umbúðir vöru sem flokkast m.t.t. eftirfarandi flokka (viðeigandi hættusetningar fylgja í sviga):

- bráð eiturrif - 1. til 4. undirflokkur (H300, H301, H302, H310, H311, H312, H330, H331, H332).
- húðæting (H314).
- stökkbreytandi áhrif á kímfrumur - 2. undirflokkur (H341).
- krabbameinsvaldandi áhrif - 2. undirflokkur (H351).
- eiturrif á æxlun - 2. undirflokkur (H361).
- næming öndunarfæra (H334).
- sértæk áhrif á marklíffæri (SEM) - 1. og 2. undirflokkur (H370, H371, H372, H373).
- ásvelgingarhætta (H304).
- eldfimar lofttegundir, vökvar og föst efni - 1. og 2. undirflokkur (H220, H221, H224, H225, H228).

Þetta ákvæði gildir ekki um úðabrúsa sem eru aðeins flokkaðir og merktir sem „úðabrúsar með afar eldfimum efnum“ eða „úðabrúsar með eldfimum efnum“. Áþreifanlegar viðvaranir skulu uppfylla kröfur staðalsins EN ISO 11683 með áorðnum breytingum.

KRÖFUR UM SÉRSTAKAR MERKINGAR FYRIR ÞVOTTA- OG HREINSIEFNI

Samkvæmt 3. gr. reglugerðar nr. 300/2014 um þvotta- og hreinsiefni skulu merkingar þvotta- og hreinsiefna, sbr. 11. gr. reglugerðar (EB) 648/2004 vera á íslensku, ensku eða Norðurlandamáli öðru en finnsku. Falli tiltekið efni eða efnablanda undir gildissvið reglugerðar um þvotta- og hreinsiefni gilda ákvæði CLP um merkingar hættulegra efna og efnablandna sem fyrr en eftirfarandi merkingarskilyrði þurfa að koma fram varðandi þvotta- og hreinsiefni sem seld eru almenningi:

- Vöruheiti
- Fullt heimilisfang og símanúmer ábyrgðaraðila markaðssetningar vöru.
- Tilgreina skal magn innihaldsefna sem talin eru upp í VII. viðauka við reglugerð (EB) nr. 648/2004 ef þeim er bætt við í styrk yfir 0,2% miðað við þyngd. Magnið skal gefa upp með einu af eftirfarandi styrkbilum:
 - < 5%
 - ≥ 5% - < 15%
 - ≥ 15% - < 30%
 - ≥ 30%
- Tilgreina skal innihaldsefni úr eftirfarandi flokkum þrátt fyrir að styrkurinn sé undir 0,2%:
 - ensím
 - sótthreinsiefni
 - ljósvirk bleikiefni
 - ilmefni
 - rotvarnarefni

- Ef ofnæmisvaldandi ilmefnum sem finna má á lista í III. viðauka við reglugerð (EB) nr. 1223/2009 um snyrtivörur er bætt við í styrk yfir 0,01 % miðað við þyngd skal tilgreina þau á umbúðum með INCI heitum.
- Gefa skal upp veffang þar sem nálgast má gagnablað yfir innihaldsefni.
- Veita skal leiðbeiningar um notkun og sérstakar varúðarráðstafanir ef þörf krefur.
- Skammtastærðir:
 - Gefa skal upp hve stóran skammt í ml eða gr skal nota miðað við staðalþvott í þvottavél fyrir þrenns konar hörku vatns, mjúkt, meðalhart og hart, og eina eða tvær þvottalotur.
 - Gefa skal upp fjölda þvottaskammta í pakka miðað við meðalhart vatn fyrir mjög óhreinan þvott, miðlungs óhreinan og lítt óhreinan þvott.
 - Rúmmál skammtamáls skal koma fram í ml eða gr, ef það fylgir með, og merkja skal við skammtinn sem hæfir staðalþvotti í þvottavél fyrir mjúkt, meðalhart og hart vatn.

Eftirfarandi vara féll undir umfang eftirlitsins og var skoðuð:

Vara	Strikamerki
Ariel A+ Traditional	8 433495 811367

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Um er að ræða tauþvottaefni í 1,634 kg traustum rauðum pappambúðum. Varan er merkt með hættumerkinu GHS07 heilsuskaði (upphrúpunarkerki) en viðvörunarorð, hættu- og varnaðarsetningar eru á Norðurlandamálum öðru en íslensku. Þá er varan merkt nafni, heimilisfangi og símanúmeri fyrirtækisins BlueSun Consumer Brands S.L.U. á Spáni.

Frávik³

- *Viðvörunarorð (Varúð) á íslensku vantar*, sbr. 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar 415/2014 og e - lið 17. gr. og 20. gr. reglugerðar (EB) nr. 1272/2008.
- *Hættusetningar á íslensku vantar*, sbr. 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og f - lið 17. gr. og 21. gr. reglugerðar (EB) nr. 1272/2008.
- *Viðeigandi varnaðarsetningar á íslensku vantar*, sbr. 32. gr. efnalaga, 4. gr. reglugerðar nr. 415/2014 og g - lið 17. gr. og 22. gr. reglugerðar (EB) nr. 1272/2008.
- *Nafn, heimilisfang og símanúmer þess birgis sem verður ábyrgur fyrir merkimiðanum á íslensku vantar*, sbr. 17. gr. a - lið, reglugerðar (EB) nr. 1272/2008 og 32. gr. efnalaga nr. 61/2013.

Varan fellur ekki undir hættuflokka CLP hvað varðar öryggislok og áþreifanlegar viðvaranir.

Ekki eru gerðar athugasemdir við vöruna hvað varðar merkingar samkvæmt reglugerð nr. 300/2014 um þvotta- og hreinsiefni.

ÁBENDINGAR

³ Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í lögum eða reglugerðum

Útfyllingar birgja/framleiðanda

Bent er á að oft þarf birgir/framleiðandi að velja sjálfur eða fylla inn í það sem á við í ákveðnum varnaðarsetningum, sbr. þar sem punktar (...) og skástrik eru til staðar í stöðluðum texta setninganna.

Verkfæri til að auðvelda gerð hættumerkinga

Vakin er athygli á því að á vefsíðu Umhverfisstofnunar má nálgast verkfæri sem útbúið var af stofnuninni til að auðvelda þeim sem vinna við gerð umbúðarmerkinga skv. reglugerð nr. 415/2014 um flokkun, merkingu og umbúðir efna og efnablandna að fletta upp stöðluðum texta hættu- og varnaðarsetninga. Verkfærið má nálgast á eftirfarandi slóð:

<https://ust.is/library/Skrar/Atvinnulif/Efni/Flokkun-og-merkingar/haettumerkingar-efnavara-verkfaeri.html>

Reykjavík, 24. febrúar 2020

Einar Oddsson